

Arbeidsmarkedet nå – august 2017

”Arbeidsmarkedet nå” er et månedlig notat fra Utredningsseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Leonid Andreev, Leonid.Andreev@nav.no, 1. september 2017.

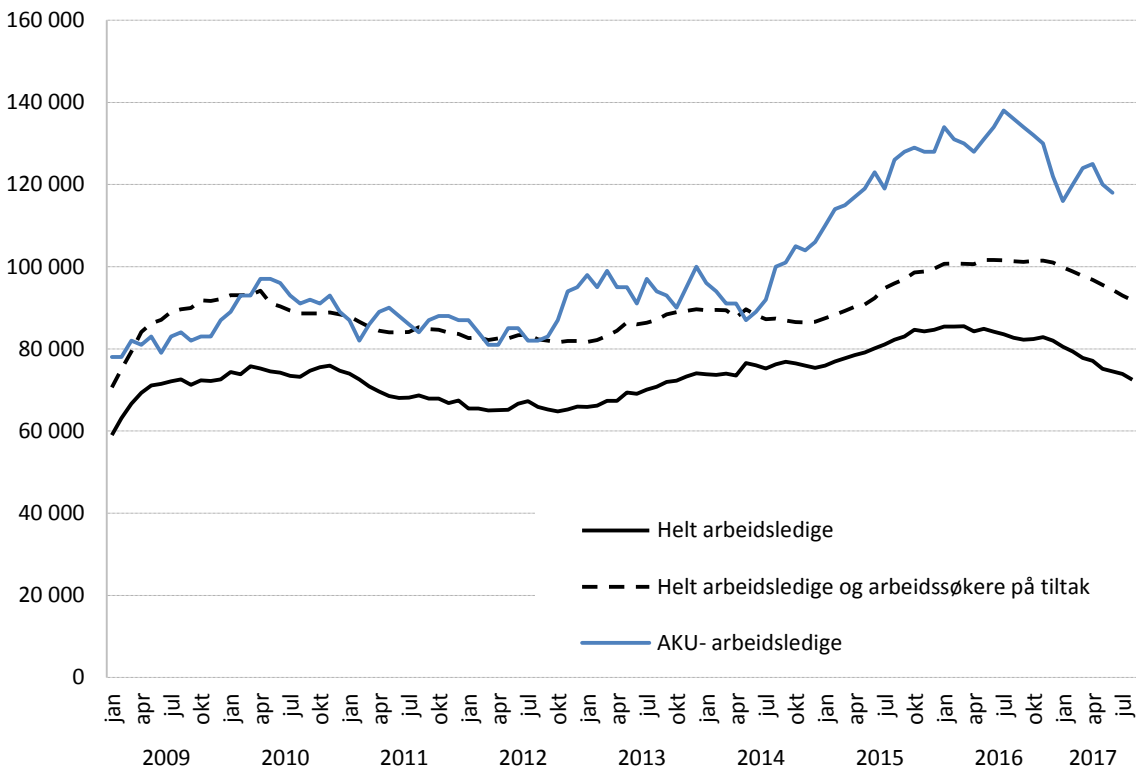
Nedgang i bruttoledigheten

Bruttoledigheten, som er summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, gikk ned med 1 200 personer fra juli til august, ifølge sesongjusterte tall fra NAV. Bruttoledigheten har gått ned hver måned siden november i fjor. Antallet helt ledige falt med 1 400 personer fra juli til august, mens antallet arbeidssøkere på tiltak gikk opp med 200.

I august var 89 600 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak hos NAV. Dette er 9 300 færre enn i august i fjor, hvilket tilsvarer en nedgang på 9 prosent. Bruttoledigheten utgjør nå 3,2 prosent av arbeidsstyrken mot 3,6 prosent i fjor. 73 900 personer var registrert som helt ledige, hvilket er 10 800 færre enn i august i fjor. Det tilsvarer 2,7 prosent av arbeidsstyrken mot 3,1 prosent for ett år siden. 15 700 arbeidssøkere deltok på tiltak i august, som er en økning på 1 400 personer sammenliknet med august i fjor.

43 700 (49 %) av de som var registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak i august mottok dagpenger. Det er 10 600 færre enn i august i fjor (ikke vist i figur). De som ikke mottok dagpenger i august mottok tiltakspenger (6 %), økonomisk sosialhjelp eller ingen ytelse. Noen få mottok arbeidsavklaringspenger (1 %).

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, bruttoledigheten og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2009 – august 2017

Kilde: NAV og SSB

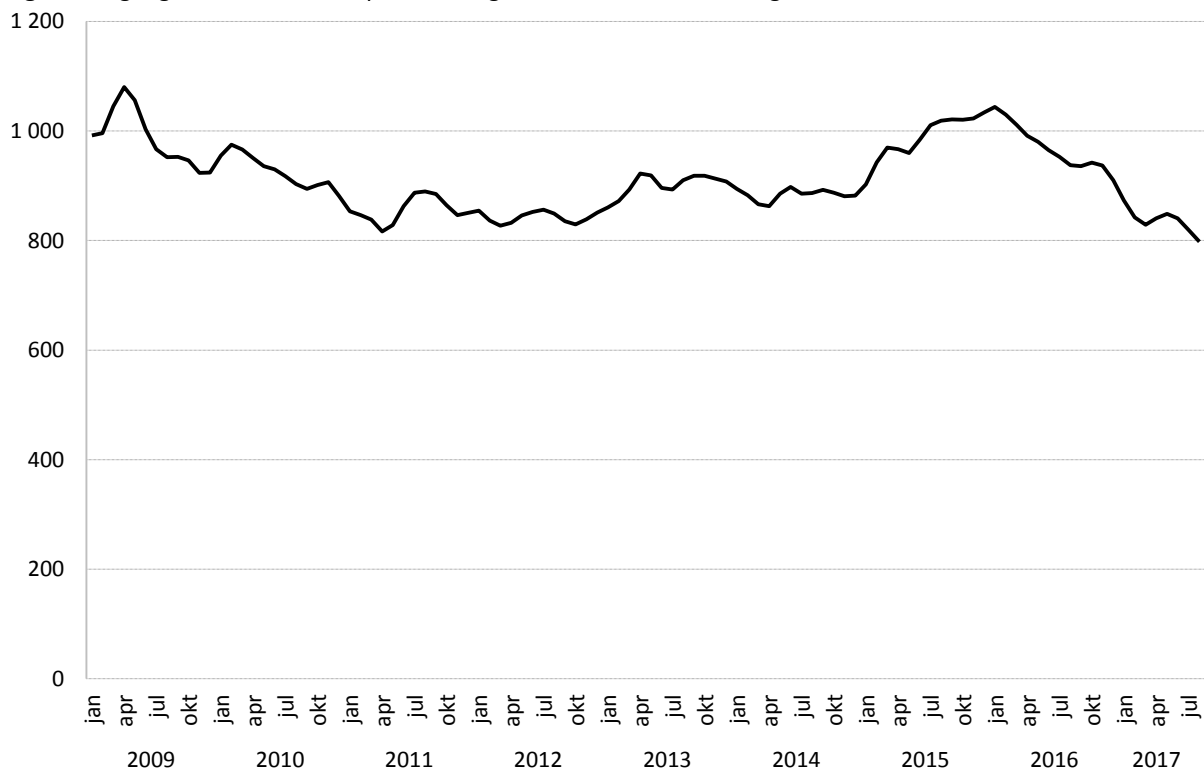
Ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelse (AKU) var 118 000 personer arbeidsledige i juni, noe som tilsvarer 4,3 prosent av arbeidsstyrken. AKU-ledigheten har vist en avtagende trend siden i fjor høstledigheten ifølge AKU går ned. Dette må sees i sammenheng med at arbeidsstyrken har falt mer enn sysselsetting den siste .

Færre nye arbeidssøkere

Det ble i gjennomsnitt registrert 800 nye arbeidssøkere per virkedag hos NAV i august. Korrigert for sesongvariasjoner har tilgangen på nye arbeidssøkere¹ per virkedag har gått ned siden januar 2016 (figur 2).

I august var 11 700 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med en arbeidssøkervarighet på under fire uker. Dette er 2 200 (-16 %) færre enn i august i fjor. Blant de som ble ledige i august var de vanligste yrkesbakgrunnene butikk- og salgsarbeid, personer med uoppgitt eller ingen yrkeserfaring samt serviceyrker og annet arbeid (figur 3). Til sammen utgjorde disse cirka en tredjedel av de som hadde en arbeidssøkervarighet på under fire uker. Industriarbeid samt ingeniør- og ikt-fag hadde den største nedgangen i antallet med arbeidssøkervarighet på under fire uker sammenliknet med august i fjor. Ingeniør- og ikt-fag hadde også den største prosentvise nedgangen.

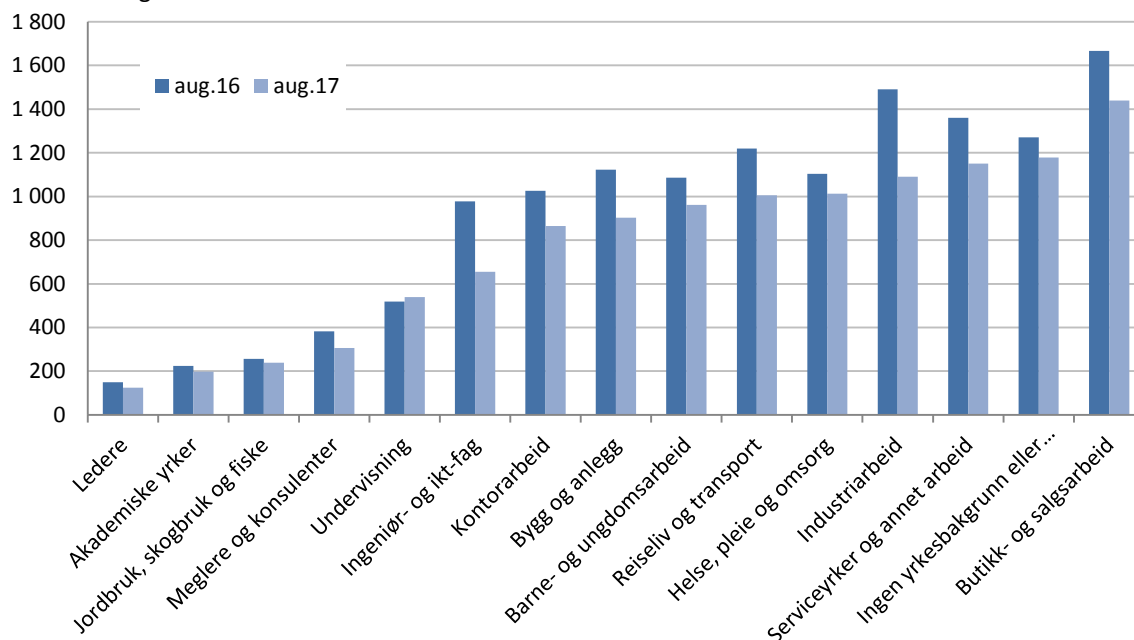
Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag. Trend. Januar 2009 - august 2017

Kilde: NAV

¹ Inkluderer helt ledige, delvis ledige, arbeidssøkere på tiltak og andre arbeidssøkere.

Figur 3. Antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak med arbeidssøkervarighet under 4 uker, etter yrkesbakgrunn. August 2016 – august 2017

Kilde: NAV

Utviklingen i internasjonal økonomi

Bruttonasjonalproduktet (BNP) økte med 0,6 prosent i eurosonen fra første til andre kvartal i år, viser sesongjusterte tall fra Eurostat. Dette er litt høyere vekst enn i det første kvartalet. Veksten var spesielt høy i Nederland og i slike land i Øst-Europa som Tsjekia, Romania og Polen. I Sverige vokste BNP med 1,7 prosent i det andre kvartalet, den høyeste veksten siden fjerde kvartal 2010. Storbritannia viste derimot nokså lav vekst i år (0,2 prosent i første og 0,3 prosent i andre kvartal). Brexit var årsaken til at det britiske pundet har svekket seg, noe som reduserte forbrukerens kjøpekraft og var privatforbruket har falt markant.

Arbeidsledigheten gikk ned til 9,1 prosent i juli fra prosent i juni, ifølge sesongjusterte tall. Ledigheten har ikke vært lavere siden februar 2009. Det er imidlertid fortsatt store forskjeller mellom de ulike landene. I Tsjekia (2,9 %) og Tyskland (3,7 %) er ledigheten lavest, mens ledigheten er høyest i Hellas (21,7 % i mai) og Spania (17,1 %).

Veksten i USAs bruttonasjonalprodukt (BNP) i andre kvartal var på 2,6 prosent, sesongjustert og målt i årlig rate. Dette er noe høyere enn veksten i første kvartal, som var på 1,2 prosent. Det var økt privat og offentlig konsum, private investeringer og eksport som bidro til veksten i amerikansk økonomi. Arbeidsledigheten holdt seg på 4,3 prosent i juli, og ser dermed ut til å ha flatet ut på et lavt nivå.

Utviklingen i norsk økonomi

Veksten i norsk økonomi har tatt seg noe opp i år. I andre kvartal økte BNP for Fastlands-Norge med 0,7 prosent, samme vekst som i første kvartal. Denne moderate konjunkturoppgangen kommer etter to og et halvt år med svak vekst. Stemningsundersøkelser som Norges Banks regionale

nettverk og Finans Norges forventningsbarometer tyder på en rådende optimisme i den norske økonomien og videre produksjonsvekst det neste halve året.

Det var i hovedsak bygge- og anleggsvirksomhet som trakk opp veksten i andre kvartal i år, etter sterk vekst siden første kvartal 2016. Etter to år med nedgang i bruttoprodukt i industrien økte den med 0,3 prosent i andre kvartal, og dette var tredje kvartal på rad med vekst.

Husholdningenes konsum økte med 1,2 prosent i andre kvartal, etter å ha økt med 0,6 prosent kvartalet før, og dette bidro også til å trekke opp veksten i fastlandsøkonomien. Man må gå over fire år tilbake for å finne en høyere kvartalsvekst i det private forbruket. Eksporten av tradisjonelle varer var 3 prosent større enn i første kvartal. Økningen skjedde etter en nedgang gjennom 2016 med et spesielt kraftig fall i fjerde kvartal på 7,3 prosent.

Investeringer i boliger har i lengre tid steget sterkt og økte med 1,8 prosent i andre kvartal i år. Antall igangsettingstillatelser til nye boliger gikk opp med 10 prosent fra juni til juli, ifølge sesongjusterte tall fra SSB. Antall igangsettingstillatelser til nye boliger har blitt økende siden oktober 2014. Samtidig har den høye igangsettingen, sammen med noe strammere kredittpraksis etter at den nye boliglånsforskriften trådte i kraft i januar i år, bidratt til å dempe boligprisveksten. Ifølge sesongjusterte tall fra SSBs prisindeks for brukte boliger, falt boligprisene med 0,4 prosent i gjennomsnitt for hele landet i andre kvartal.

Etter en nedgang i petroleumsinvesteringene siden 2013 økte de med 1,8 prosent i andre kvartal 2017, etter en vekst på 0,9 prosent i første kvartal. Næringsinvesteringene i Fastlands-Norge gikk derimot ned med 0,8 prosent i både første og andre kvartal. Virksomhetenes anslag for samlede investeringer innenfor olje og gass, industri, bergverksdrift og kraftforsyning tyder på et moderat fall i både 2017 og 2018. Anslaget for industriinvesteringene for 2017 er 2,6 prosent lavere enn anslaget for 2016 gitt i tredje kvartal i fjor. Investeringsanslagene for rørtransport og utvinning av olje og gass indikerer at fallet i 2017 blir noe lavere enn anslått i forrige kvartals undersøkelse, mens anslaget for 2018 antyder et videre fall til neste år.

Nedgang i bruttoledigheten for de fleste yrkesgruppene

Bruttoledigheten falt for de fleste yrkesgruppene fra juli til august justert for normale sesongvariasjoner. Nedgangen i antallet ledige og arbeidssøkere på tiltak var størst for ingeniør- og ikt-fag, fulgt av industriarbeid. Dette var den åttende måneden på rad med nedgang i bruttoledigheten for ingeniører og ikt-yrker, etter at den hadde økt siden 2013. Tabell 1 i tabellvedlegget viser utviklingen i den sesongjusterte bruttoledigheten for de ulike yrkesgruppene siden august 2016.²

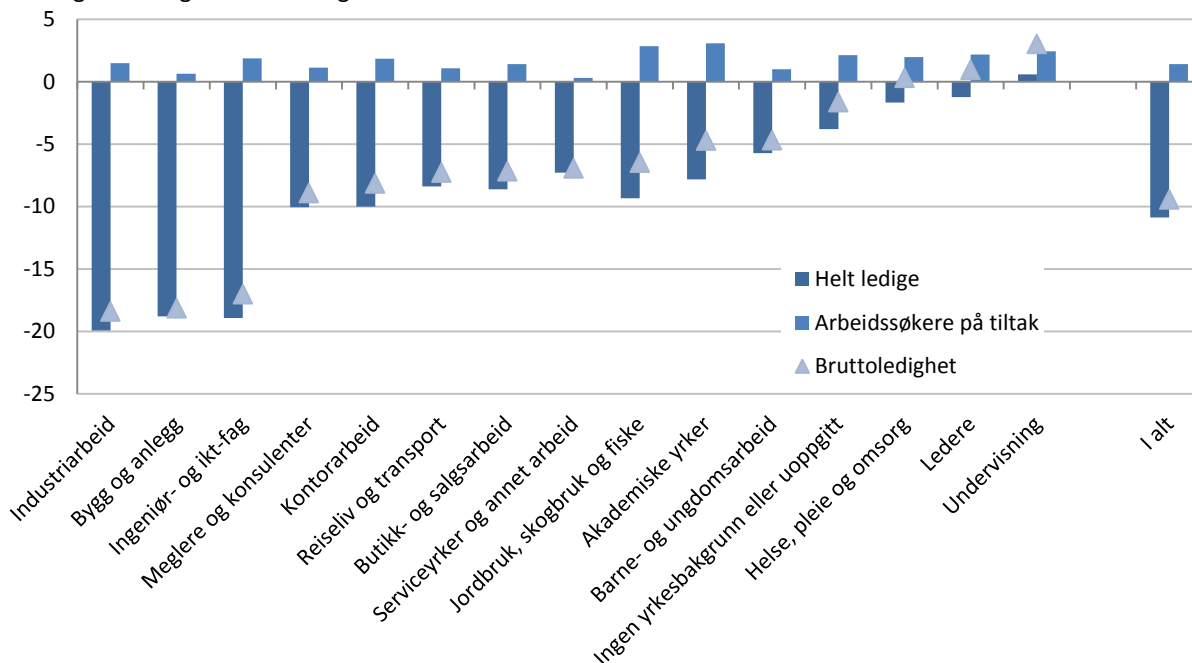
Sammenliknet med august i fjor er det personer med yrkesbakgrunn fra industriarbeid, bygg og anlegg, samt ingeniør- og ikt-fag som har hatt den største nedgangen i bruttoledigheten (figur 4).

² Disse tall finner man også i tabellen 6 på

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/Arbeidssokere+og+stillinger+-+statistikk/Hovedtall+om+arbeidsmarkedet>

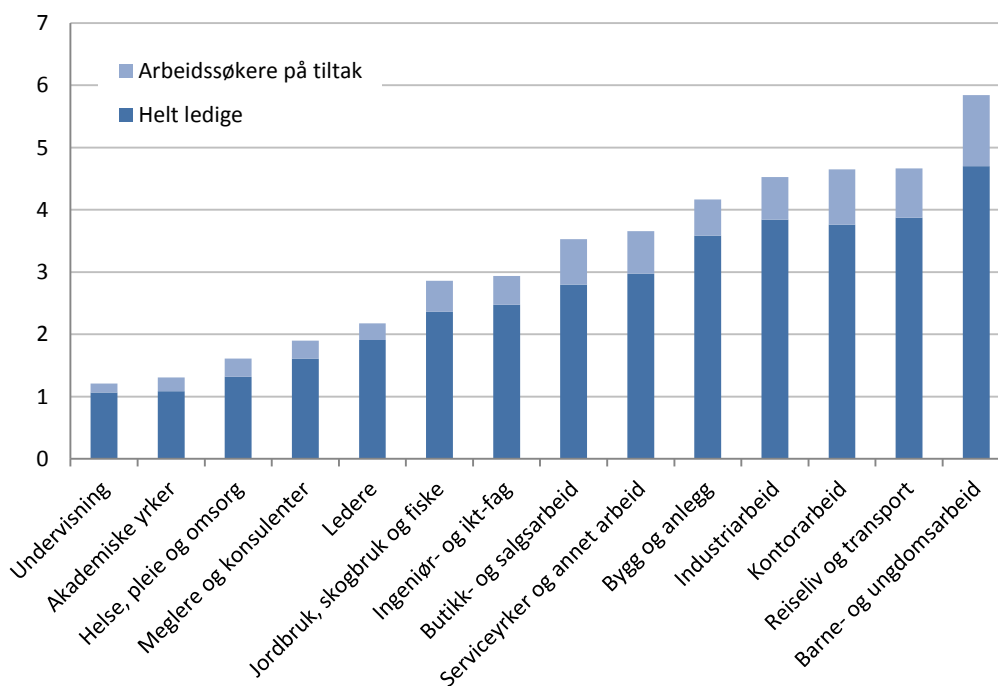
Bruttoledigheten som andel av arbeidsstyrken var i august høyest innen barne- og ungdomsarbeid (5,8 %) (figur 5). Bruttoledigheten var lavest innen undervisning med 1,2 prosent av arbeidsstyrken.

Figur 4. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring for helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. August 2016 – august 2017

Kilde: NAV

Figur 5. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. August 2017

Kilde: NAV

Butikk- og salgsarbeid

Personer med yrkespraksis innen butikk- og salgsarbeid utgjør den største yrkesgruppen blant de arbeidsledige (figur 6). I august var 10 200 butikk- og salgsarbeidere registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak. Det er 800 færre enn for ett år siden. Hvis vi ser på enkeltyrker, er det butikkmedarbeidere som har hatt den største nedgangen i bruttoledigheten sammenliknet med august 2016.

Industriarbeid

Personer med yrkespraksis innen industriarbeid utgjør den nest største yrkesgruppen blant de arbeidsledige (figur 6). I august var 10 200 industriarbeidere registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak. Det er 2 300 færre enn for ett år siden. Hvis vi ser på enkeltyrker, er det sveisere, platearbeidere og operatører innen boring som har hatt den største nedgangen i bruttoledigheten sammenliknet med august 2016.

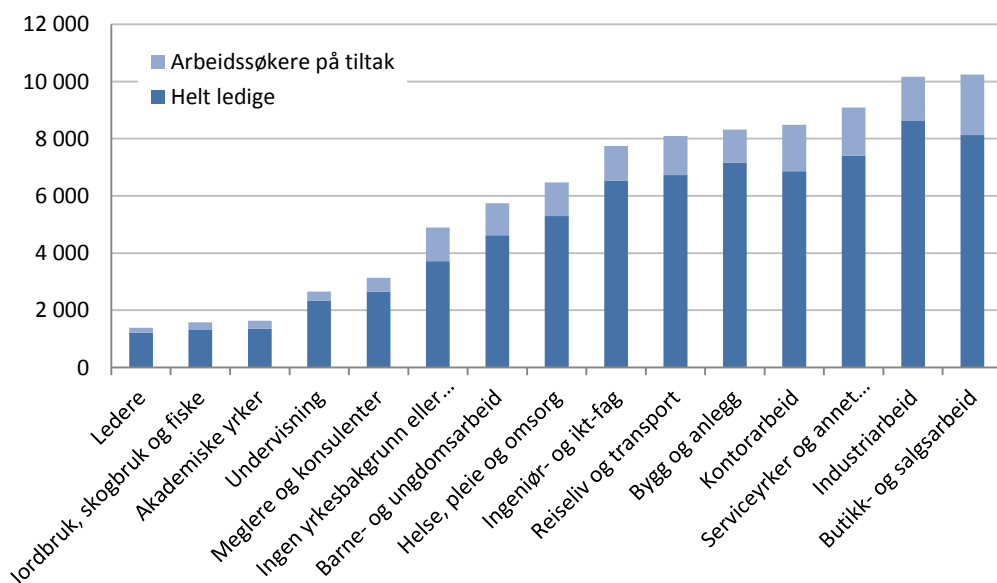
Bygg og anlegg

Ved utgangen av august var 8 300 personer registrert som helt ledige med yrkesbakgrunnen innen bygge- og anleggsyrker. Dette er 1 800 færre (-18 %) enn for ett år siden. Bruttoledigheten har gått ned for de fleste yrkene innen bygg og anlegg.

Ingeniør- og ikt-fag

Ved utgangen av august var 7 700 personer registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak med denne yrkesbakgrunnen. Dette er 1 600 færre enn i august i fjor, og tilsvarer en nedgang på 17 prosent. Det er særlig blant ingeniører og sivilingeniører innen petroleum, bergverk og metallurgi at bruttoledigheten har gått ned det siste året.

Figur 6. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Antall personer. August 2017

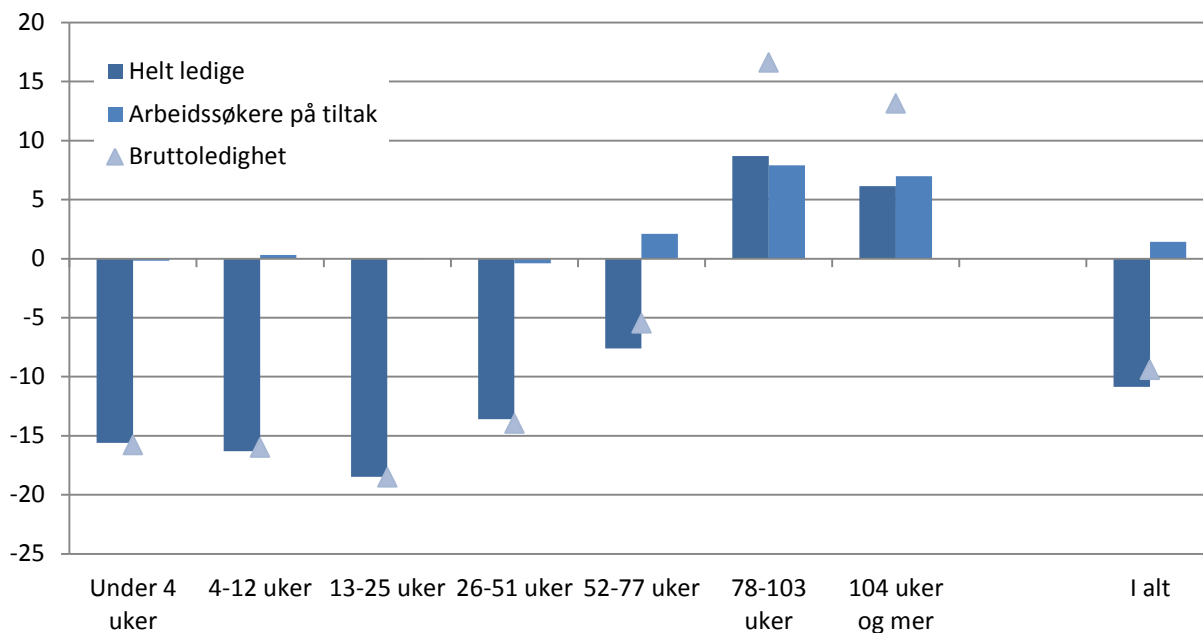

Kilde: NAV

Færre kortidsledige, men flere har gått lenge ledig

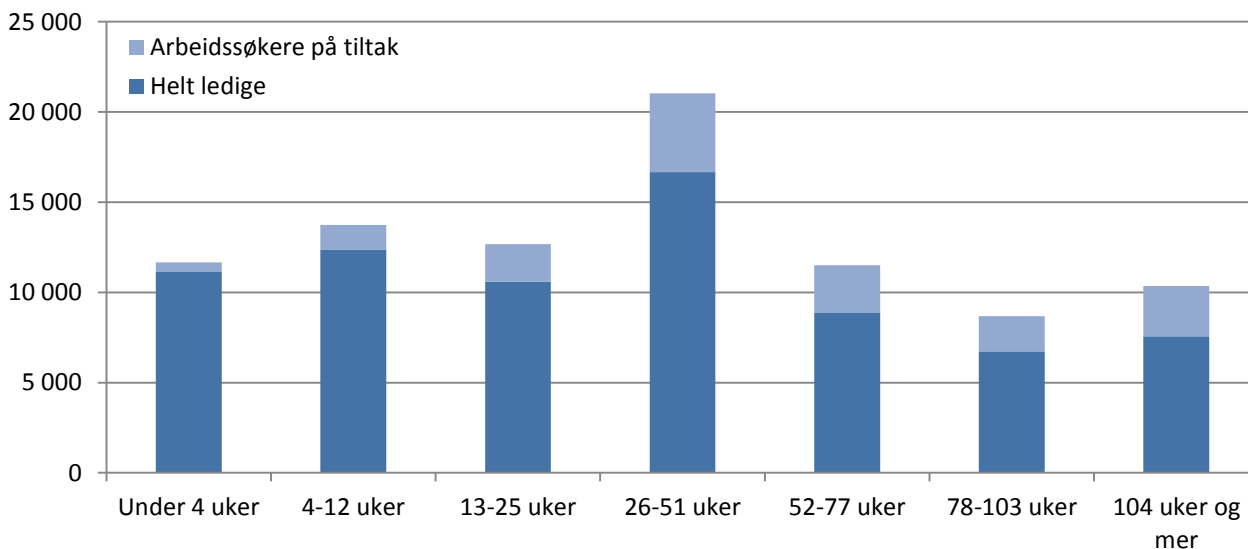
Sammenliknet med august i fjor har bruttoledigheten økt blant de som har vært arbeidssøkere i over halvannet år, mens færre har vært arbeidssøkere i under halvannet år (figur 7). Til sammen var det i august 2 400 flere helt ledige og arbeidssøkere på tiltak som hadde vært arbeidssøkere i mer enn halvannet år enn det var i august i fjor, en økning på 15 prosent. Særlig Rogaland og Hordaland har hatt en stor økning i denne gruppen.

Figur 7. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. August 2016 – august 2017

Kilde: NAV

Figur 8. Bruttoledigheten fordelt på helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter arbeidssøkervarighet. Antall personer. August 2017

Kilde: NAV

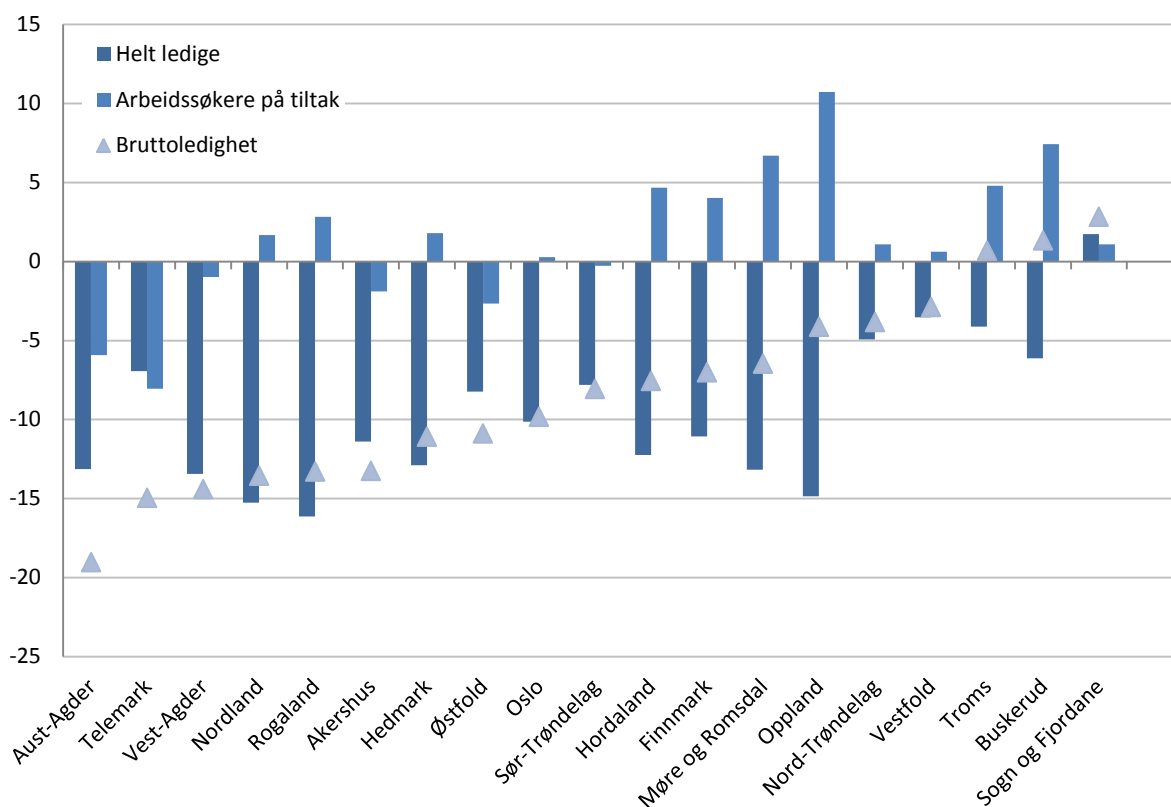
Bruttoledigheten faller i de fleste fylkene

I august gikk bruttoledigheten ned eller holdt seg stabil i de fleste fylkene, justert for normale sesongvariasjoner, og bruttoledigheten fortsatte også å falle i fylkene i Sør- og Vestlandet. Det var en liten økning i bruttoledigheten i fem fylker i august.³ Tabell 2 i tabellvedlegget viser utviklingen i den sesongjusterte bruttoledigheten for de ulike fylkene siden august 2016.⁴

Sammenliknet med august i fjor var bruttoledigheten lavere i de aller fleste fylkene i august i år, bortsett fra Sogn og Fjordane, Buskerud og Troms (figur 9). Aust-Agder (-19 %) og Telemark (-15 %) hadde den største nedgangen.

Rogaland har fortsatt høyest bruttoledighet målt som andel av arbeidsstyrken, med 4,5 prosent. Sogn og Fjordane har lavest bruttoledighet med 1,9 prosent av arbeidsstyrken (figur 10).

Figur 9. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fylke. August 2016 – august 2017

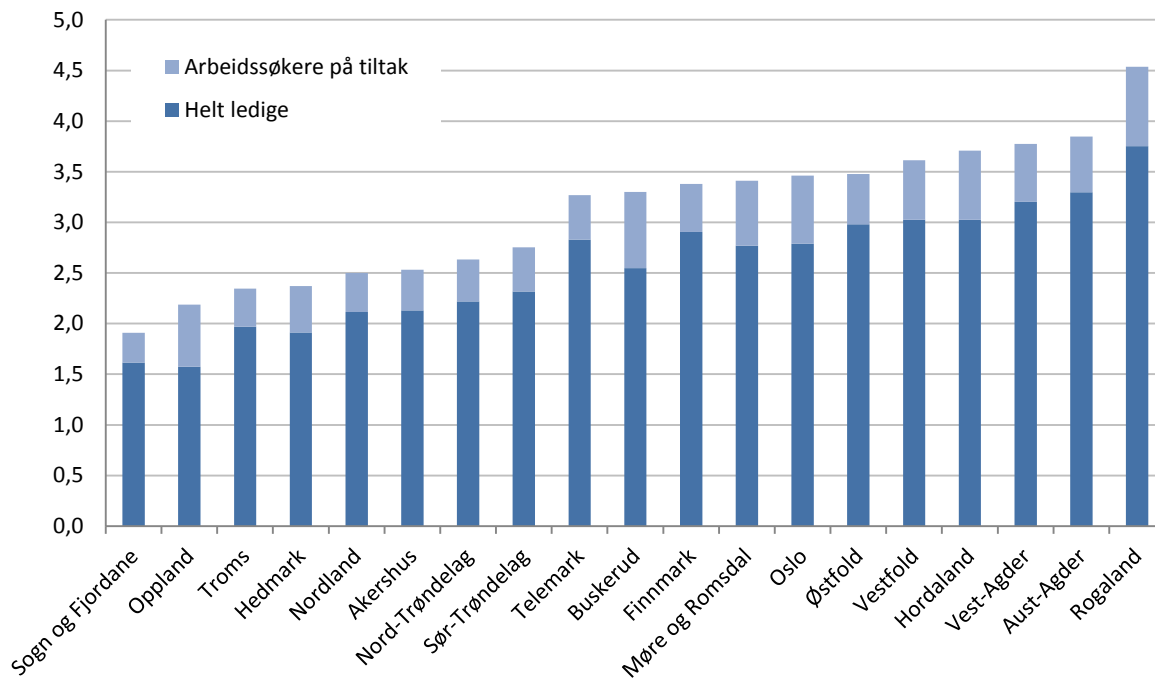
Kilde: NAV

³ Vi har her definert økning som en vekst på minst 0,5 prosent siste måned, og samtidig minst 15 personer.

⁴ Disse tall finner man også i tabellen 4 på

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/Arbeidssokere+og+stillinger+-+statistikk/Hovedtall+om+arbeidsmarkedet>

Figur 10. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. August 2017

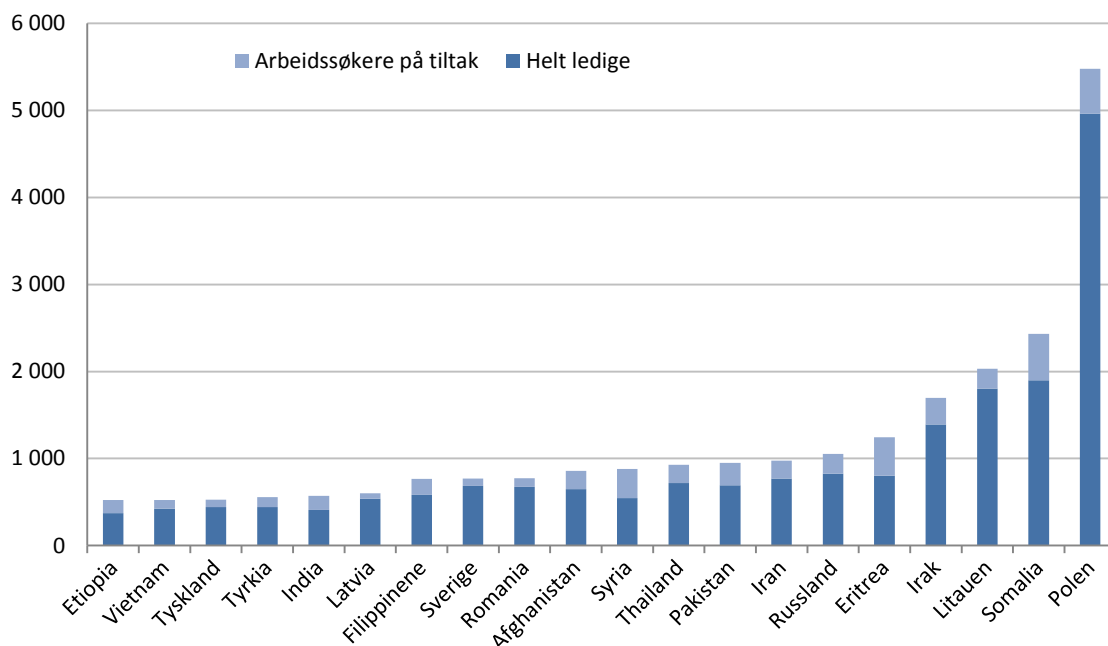

Kilde: NAV

Ledigheten blant innvandrere

36 400 (41 prosent) av de som var helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak i august er innvandrere. Figur 11 viser de 20 fødelandene hvor flest av de ledige innvandrerne kommer fra. Personer fra disse 20 landene utgjør 66 prosent av de ledige innvandrerne. I august var Polen (5 500), Somalia (2 400) og Litauen (2 000) de tre vanligste landbakgrunnene blant ledige innvandrere.

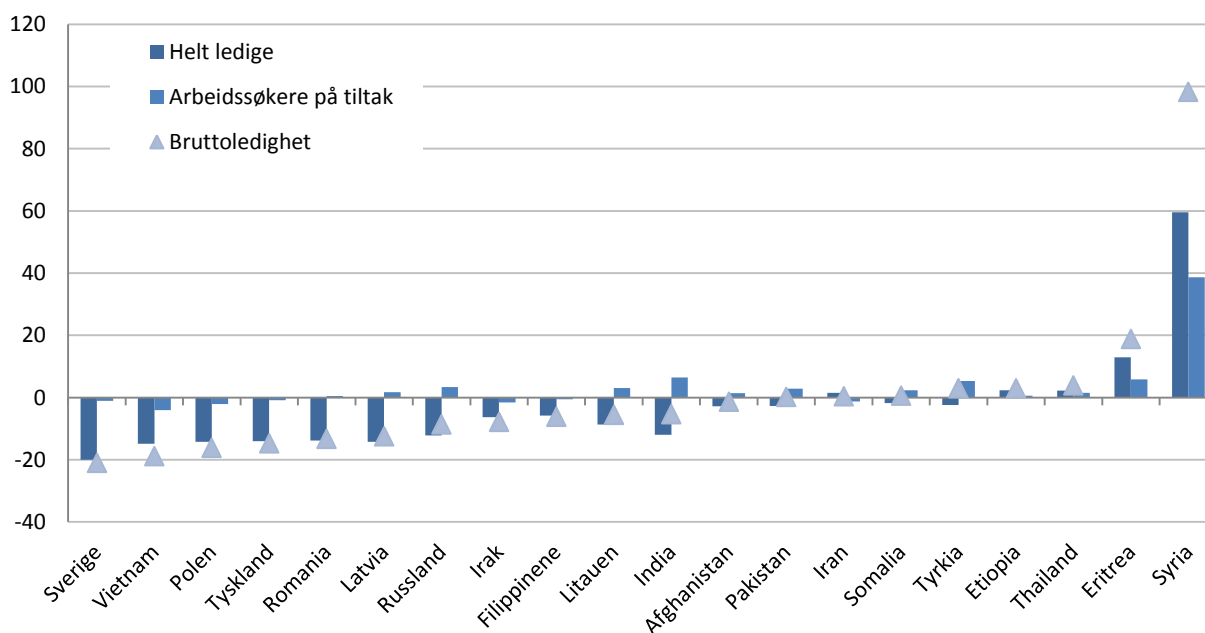
Figur 11. Bruttoledighet dekomponert i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fødeland. Antall personer. De 20 vanligste fødeland er vist. August 2017.

Kilde: NAV

Bruttoledigheten har økt mest for personer som er født i Syria (98 %) og Eritrea (19 %) det siste året (se figur 12). For personer født i Sverige har bruttoledigheten falt med 21 prosent i samme periode.

Figur 12. Prosentvis endring bruttoledighet, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak, etter fødeland. August 2016 - august 2017

Kilde: NAV

Tilgang ledige stillinger

Det var registrert 21 800 nye ledige stillinger på nav.no i august, og nesten en tredjedel har vært utlyst i Oslo og Akershus. Det er flest ledige stillinger innen helse, pleie og omsorg (3 800) og bygg og anlegg (3 400).

Antallet nye utlysninger i NAVs stillingsportal har økt betraktelig etter at det nylig ble inngått samarbeid med ulike aktører i markedet og fordi NAV forbedrer innhentingsmetodene. At det er en markant økning i statistikken over ledige stillinger kan derfor ikke tolkes som en økning i etterspørsel etter arbeidskraft alene. Arbeidet med stillingsportalen vil antakelig føre til at antallet ledige stillinger på nav.no vil øke ytterligere framover.

Tabellvedlegg

Tabell 1. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. August 2016 – august 2017. Sesongjusterte tall

	aug. 16	sep. 16	okt. 16	nov. 16	des. 16	jan. 17	feb. 17	mar. 17	apr. 17	mai. 17	jun. 17	jul. 17	aug. 17
Ledere	1 350	1 354	1 363	1 363	1 416	1 392	1 368	1 403	1 405	1 391	1 385	1 371	1 364
Ingeniør- og ikt-fag	9 364	9 503	9 681	9 804	9 938	9 533	9 331	9 105	8 855	8 637	8 399	8 118	7 797
Undervisning	1 963	2 071	2 106	2 097	2 065	2 056	2 080	2 104	2 133	2 111	2 026	2 028	2 034
Akademiske yrker	1 680	1 700	1 700	1 695	1 708	1 712	1 725	1 703	1 698	1 672	1 641	1 605	1 603
Helse, pleie og omsorg	6 342	6 382	6 507	6 553	6 575	6 592	6 553	6 503	6 518	6 503	6 436	6 435	6 377
Barne- og ungdomsarbeid	5 270	5 342	5 292	5 198	5 247	5 118	5 122	5 029	5 019	5 094	4 911	4 990	5 019
Meglere og konsulenter	3 383	3 391	3 402	3 448	3 524	3 427	3 398	3 405	3 364	3 259	3 222	3 175	3 090
Kontorarbeid	9 457	9 455	9 591	9 626	9 622	9 523	9 478	9 346	9 208	9 000	8 975	8 856	8 714
Butikk- og salgsarbeid	11 134	11 030	11 006	11 037	11 030	10 909	10 813	10 726	10 651	10 739	10 624	10 456	10 326
Jordbruk, skogbruk og fiske	1 959	1 974	1 945	1 991	1 979	1 970	1 944	1 916	1 936	1 911	1 913	1 846	1 835
Bygg og anlegg	11 590	11 168	10 981	11 009	10 618	10 528	10 378	10 284	10 342	9 990	9 699	9 521	9 483
Industri-arbeid	13 300	13 201	13 269	13 191	12 961	12 840	12 568	12 238	11 984	11 548	11 421	11 126	10 863
Reiseliv og transport	9 405	9 321	9 346	9 417	9 479	9 451	9 360	9 223	9 102	8 957	8 969	8 843	8 726
Serviceyrker og annet arbeid	10 033	9 973	9 946	10 010	9 981	9 982	9 907	9 806	9 716	9 593	9 538	9 431	9 339
Ingen yrkesbakgrunn eller uoppgitt	5 235	5 239	5 125	5 037	4 961	4 949	4 931	5 056	4 881	4 995	5 057	5 107	5 112

Kilde: NAV

Tabell 2. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter fylker. August 2016 – august 2017. Sesongjusterte tall

	aug. 16	sep. 16	okt. 16	nov. 16	des. 16	jan. 17	feb. 17	mar. 17	apr. 17	mai. 17	jun. 17	jul. 17	aug. 17
Østfold	5 838	5 631	5 633	5 624	5 551	5 642	5 503	5 488	5 428	5 215	5 241	5 238	5 197
Akershus	9 448	9 332	9 349	9 160	9 131	9 018	8 960	8 733	8 626	8 460	8 442	8 363	8 202
Oslo	14 552	14 413	14 430	14 282	14 240	14 160	13 973	13 901	13 620	13 492	13 377	13 421	13 118
Hedmark	2 695	2 667	2 608	2 570	2 528	2 483	2 578	2 501	2 498	2 532	2 481	2 387	2 388
Oppland	2 381	2 393	2 409	2 331	2 287	2 284	2 314	2 328	2 351	2 353	2 378	2 298	2 276
Buskerud	4 959	4 910	4 997	4 984	5 036	4 938	4 928	4 937	4 968	4 980	4 955	4 948	5 014
Vestfold	4 711	4 726	4 774	4 828	4 853	4 868	4 866	4 898	4 855	4 734	4 694	4 657	4 579
Telemark	3 428	3 360	3 333	3 307	3 257	3 259	3 297	3 196	3 148	3 068	3 016	2 997	2 925
Aust-Agder	2 818	2 815	2 802	2 805	2 757	2 680	2 645	2 626	2 594	2 501	2 474	2 359	2 286
Vest-Agder	4 227	4 190	4 208	4 213	4 167	4 060	3 999	3 929	3 953	3 750	3 768	3 711	3 620
Rogaland	13 933	13 851	13 931	14 104	14 013	13 835	13 637	13 338	13 207	13 013	12 604	12 396	12 077
Hordaland	11 348	11 350	11 426	11 714	11 726	11 551	11 273	11 113	11 012	10 929	10 793	10 657	10 507
Sogn & Fjordane	1 138	1 223	1 221	1 217	1 234	1 131	1 188	1 188	1 124	1 111	1 165	1 183	1 173
Møre & Romsdal	5 307	5 418	5 455	5 482	5 483	5 481	5 419	5 309	5 226	5 063	5 100	5 000	4 973
Sør-Trøndelag	5 217	5 256	5 305	5 274	5 224	5 097	5 104	4 974	4 984	5 046	4 931	4 749	4 798
Nord-Trøndelag	1 957	1 991	1 972	1 984	1 984	1 933	1 910	1 939	1 967	1 980	1 897	1 822	1 886
Nordland	3 789	3 783	3 719	3 775	3 705	3 720	3 631	3 621	3 578	3 440	3 378	3 244	3 284
Troms	2 118	2 184	2 205	2 258	2 280	2 202	2 148	2 147	2 122	2 111	2 125	2 100	2 133
Finnmark	1 508	1 518	1 553	1 532	1 433	1 577	1 522	1 550	1 578	1 520	1 497	1 478	1 413

Kilde: NAV